

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrta leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrta leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petite vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ali nas g. naučni minister res ljubi?

Iz slovenskega Štajarja.

Kranjci! Vi presojajte to pitanje z ozirom na svoje okoliščine, a mi ga hočemo razpravljati oziraje se na svoje razmere. Prašajte se: Ali je to „ravnopravno“, da ostanejo Vaše (tudi naše) srednje šole tudi v bodočem letu nespremenjene? Ali je to enakopravnost, da ima slovenska Kranjska samo nemške srednje učilnice? Ali je to ljubezen do našega naroda, da se je ukaz od Velike noči, po katerem bi se imelo nekoliko slovenščine uvesti v vse razrede ljubljanskih preparandij, skrčil tako zelo, da se slovenščina vpelje samo v I. tečaj in še v ta le za poskušnjo? Taka in jednaka prašanja pretresajte Vi, Kranjci, bodi si sami, ali v družbi s svojimi ljubeznjivimi nemškutarskimi šolniki: Pirker e tutti quanti.

Mi imamo dovolj drugih ponižnih in pohlevnih pitanj do g. naučnega ministerstva, n. pr.: Ali mu je znano, da neki paragraf deželne postave o šolskem nadzorstvu razločno zahteva, da mora vsaj eden deželnih šolskih nadzornikov na Štajarskem slovenščine zmožen biti? Ali je mar g. Rožek ali g. Zindler slovenščine dobro vešč? Kje sta bila ta dva gospoda iz slovenščine izprašana? Ali sta mar iz tega predmeta prestala izpite za ljudske ali za srednje šole? Morda sta pa ta dva gospoda vsaj Slovencem pravična, če tudi nijsta slovenščine dovolj zmožna? Ali se mar g. Zindler trudi, da bi se v srednje šole v slovenskem Štajarju vsaj za nekoliko predme-

tov v nižjih razredih slovenščina kakor učni jezik uvela? Morebiti pa vsaj g. Rožek pripoznava pedagogičsko načelo, da v narodno šolo ne spada nematerinski jezik? (Za nemške šole v nemškem Štajarju uže dá veljati to. Ur.) Je-li vsaj teh misli, da za slovenske ljudske šole ne gre usiljevati nemški jezik za učni jezik niti v najvišji razred in da nemščina bi se v 1. razred ljudskih šol niti kot predmet priporočati ne smela? Ali g. naučni minister Conrad ve ali ne ve, da g. Rožek in Zindler nemata teh pravičnih in obče pripoznanih načel? Ali g. Conrad ve dobro, kakošne okrajne šolske nadzornike je on za slovenski Štajar po priporočilu teh in drugih graških gospodov ravnokar za šest dolgih let imenoval?

Ali naj molčim o tistem na novo imenovanem gospodu, ki je „šviga-švaga čez dva praga“? (Naj bo!) Je-li pa znano g. naučnemu ministru, kako pristranska, kako slovenščini sovražna sta nadzornika za slovenski Štajar, gg. Ranner in Ambrožič? Ali prevzvišeni gospod vé, da sta ta dva gospoda v družbi z drugimi največ le nemščino pospeševala, le nemško-misleče učitelje priporočala, le nemščino pri učiteljskih skupščinah gojila, slovenskim učiteljem pa boljše dohodke, starostne doklade zabranjevala? Ali je visokim gospodom v Beči strast teh z nova na važno mesto pozvanih nadzornikov znana? Zakaj se nij našel mož, ki bi bil o pravem času povedal g. naučnemu ministru, kako je g. Ranner skušal prepričati mej narodne učitelje, kako se je spodtikal nad slovenskimi knjigami, ki jih

je našel v učiteljskih knjižnicah in miznicah, kako je brez postavnih uzrokov — konfisciral samo slovenske knjige iz šolarskih bukvarnic? Ali nij to velika škoda in sramota za naš slovenski jezik, da nij nihče prej razodel g. naučnemu ministru, kako je g. Ambrožič, ki se kot šolski nadzornik na novo posmehuje, v svojej svetej jezi vpricho učencev raztrgal slovensko knjižico?

Morebiti bodo pa ti na novo potrjeni nadzorniki ustavili to prejšnje svoje delovanje? Morebiti? — Mogoče je, da bodo pohlevnejši in čakali na novo zasedenih prostorih ugodnejšega vetra, ali pa tudi ne, kdo ve?!

Zdaj naj pa še kdo reče: Nezadovoljni Slovenci! Saj vam vlada da, česar le poželite?!

V ški.

Iz kranjskega deželnega zbora.

III. seja 1. oktobra 1881.

Od narodnih poslancev so bili navzočni vsi razen dr. viteza Bleiweisa, dr. Zarnika in Kluna. Gospodu dr. vitezu Bleiweisu se je dovolil 14 dnevni dopust, za katerega je prosil zaradi očesne bolehnosti. Poslanec g. Dollhof je zarad boleznj dobil spet teden dni dopusta.

Po (nemškem in slovenskem) naznanilu g. deželnega predsednika Winklerja, da je blagovolilo Njih veličanstvo presviti cesar imenovati poslanca Petra Grassellija deželnega glavarja namestnikom, poprime poslanec Grasselli besedo in izraža upanje, da mu ne bo trebe dejanski zavzeti mesto prečastitega g. deželnega glavarja, če bi se pa to zgodilo, želi,

Listek.

Štefétov Jurij.

Kakšen pa je bil Štefétov Jurij?

Prav nič posebnega nij imel na sebi. Od obilnih svojih čevljev „na kveder“, katere si je zbil in zvaril vselej sam in ob katerih so debeli podplati tako daleč proč od urbasov moleli, da bi lahko pes stekel po njih — kakor so pravili vaški poredniki, ter do lisaste polhovke, katera pa je iz mladih svojih let — v spomin, kakor so zopet nagajali mu poredni vaščanje — ohranila le na vrhovnem čopku še nekoliko kosmate svoje narave, bil je ves tak, kakeršni so vsi Lipovčanje. Veselil se je, kadar je imel kaj cesarjeve podobe v žepu, da je mogel pri Štuparji pocejati si cekinasto vino po suhem grlu in jesti vogle kruha po groši, a žalosten je bil, kadar je moral v prazne žepe roké vtikati. Ob taci revnih časih je po zimi navadno splazil se doma za peč, potaknil pete pod se, potisnil leseno pipico mej zobe — ali pa žvečil suhe

skorje kruhove; po leti pa se je najrajši leno polagal v senco.

In kadar se je v poletji žalosten stezal v senci, po zimi pa čepel za pečo, metal dim iz pipice, iz katere bi ga še v cerkvi smel vleči, kakor je pravil, ker je bila tako ponižna, da se je odkrila — bila je namreč izgubila pokrovček — ali hrustal trde kruhove skorje, zmislil si je vselej sladkega vinca Štuparjevega in vzdihnil je tako bitko iz vseh globlin svojega obilnega želodca: „O ko bi ga človek imel, da bi ga pil in pa bel kruh, da bi ga jedel!“ — Potem je začel premišljati, če bi ne dalo dobiti se kake kaplje na upanje. „Šlo bi uže, šlo“, dejal je, „ali Jurij, če ga piješ danes in nič ne plačaš, bodeš moral pa v prihodnje, ko bodeš kaj imel, plačati za dvakrat, a piti samo za jedenkrat.“ In tako je vselej rajši doma ostal.

Lipovčanje so govorili, da je Jurij malo prismojen. On sam pa je pravil, da bolj pametnega devet fara okrog ne premore in ne samo Lipovec.

In res je bil Jurij nekaj več od vseh Li-

povčanov, ki nijso znali mnogo družega, nego za silo kako neumno pri polici vina blekniti, ali pa kako gorjanske zatuliti. Bil je godec in še prav dober godec. Le naj bi izbrali si Lipovski fantje katerega, ki bi znal tako, kakor on „na tôte“ harmonike vleči, kadar so pri Štuparji po svojej hribovskej navadi bili s petami ob tla ter sukali dekleta v kolo! In Jurij je tudi razumel svoje harmonike. Kadar je imel pritisniti na tisti visoki glas, ki je bil pokažen, zakričal je sam mesto njega, da je vsem zašumelo po ušesih in da so vsi plesalci ob jednem zavriskali ter tlesnili s petami ob tla.

In če je kričanje in plesanje malo ponehalo, vedel je Jurij tudi katero ziniti. Vse se mu je smijalo in od vseh miz kričalo: „Ej godec: pojdi no pit, ker si jo tako dobro uganil!“ In Jurij je šel, dobro potegnil ga in vsakemu še kako „pametno“ povedal.

A burke njegove grajati, z dovtipi dotikati se Jurija ali pa njegovih širokih čevljev ter čopka vrhu polhovke njegove si nikdo nij upal. Vsak je vedel, da bode Jurij takoj zasolil tako, ki

da bi povod ne bil nikdar neprijeten, in za tak slučaj priporoča se uže zdaj cenjenej blagohotnosti sl. deželnega zbora.

Deželni glavar prijavi dopis načelnika finančnemu odseku, ki naznanja, da poslanci dr. Vošnjak, Navratil, dr. Poklukar in Potočnik, kakor so izjavili pri volitvi, ne hodijo v seje finančnega odseka in pozivlje deželni zbor, naj na novo voli ude v ta odsek. Volitev se po predlogu poslanca barona Apfaltrerna odloži do konca denašnje seje.

Deželni glavar naznani več prošenj, mej njimi prošnjo kranjskega ribarskega društva za podporo, več občinskih in zasobnih prošenj, naj bi deželni zaklad prevzel nekatere bolnične in blaznične oskrbovalne stroške, prošnjo dr. Pavla Preinča za imenovanje definitivnim zdravnikom na Studenci, prošnji malarja Grilca in učiteljske udove Katarine Krombholz za letno podporo.

Vladna predloga zastran izjave mnenja o državno-pravnem razmerju gledé Žumberškega okraja in Marindolske zanožine izroči se upravnemu odboru, ki se bode po nasvetu posl. vit. Gutmansthala za obravnavanje te predloge pomnožil za dva člana. Poročilo deželnega odbora o izjavi mnenja zaradi nekaterih prememb domovne postave izroči se tistemu odseku, kateri bode voljen za pretresanje vprašanja, kako odstraniti neugodnosti dvojne uprave Poročilo o delovanju deželnega odbora za čas od 1. januarja l. 1880 do konca junija l. 1881 izroči se po svojih oddelkih raznim odsekom.

Deželnega odbora poročilo o tem, kako so se izvršili sklepi lanskega deželnega zbora gledé sirotinskih ustanov; potem ono gledé nekaterih potrebščin, katere so se v proračunu za deželno vino- in sadjerejsko šolo na Slapu za leto 1882. ali na novo uvrstile, ali pa poviksale in isto tako poročilo o tem, da, bi se na deželnej sadje- in vinorejske šoli na Slapu vpeljal praktični pouk o kmetijstvu za učitelje ljudskih šol, se izroče finančnemu odseku. Poročilo deželnega odbora o potrjenju raznih občinskih priklad in vse prošnje o tacih zadevah se izroče upravnemu odboru.

Poslanec Potočnik obširno utemeljuje svoj predlog, naj se vladi pošlje prošnja o gradnji železniške proge Trst-Loka-Launsdorf, katera bi donasala veliko korist vsej avstrij-

skej trgovini, posebno pa še kranjskej deželi. G. Potočnik nasvetuje, da se njegov predlog izroči odseku petih udov, čemur zbornica pritrdi in ob enem sklene, da se bode ta odsek volil še v tej seji.

Poslanec vitez Kaltenegger poroča v imenu finančnega odseka o premembah gledé organizacije in opravljenega pouka za deželno blagajnico in nasvetuje, naj te zistemizira pri deželnej blagajnici mesto oficijala s plačo 900 gl., a služba naj se opravlja kakor dozda, dokler se ne ve ali bo vlada prevzela opravila deželne blagajnice. G. deželni predsednik Winkler izjavi, da mu je ravno včeraj došlo naznanilo, ker je finančno ministerstvo v principu pripravljeno prevzeti opravila deželne blagajne in jih opredeliti c. kr. deželnej blagajni.

Potem se sprejme predlog finančnega odseka.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. oktobra.

Listi še vedno trdijo, da se **avstrijski** in **ruski car** snideta, a kraj, kjer se bode to zgodilo, še nij določen.

„Triester Tagblatt“ piše: „Štirje **avstrijski kavalirji** so v zadnjem tednu s političnimi enuncijacijami stopili pred svet, ki so pozornost vseh narodov in strank na-se obrnili. Knez Auersperg in grof Thurn, ta v kranjskem, oni v češkem deželnem zboru, sta govorila govore, ki so ravno tako njiju visok petrijotizem, kot njiju državniško zmernost pokazali. Grof Widmann in grof Dubsky sta, Bog si vedi kolikrat uže, svoje politično prepričanje menjala in čudovito! — čutila dolžnost, da to svetu na oficijelen način naznanita. Mej tem, ko sta omenjena prva dva kavalirja s svojima govoroma fakično nastopila oni pot sprave in sporazumljenja, na katerem stoji tudi Taaffejev kabinet, sta druga dva gospoda se mu odpovedala in se vrnila v „naročje svojih prijateljev“. Če se pa vender omaje in pade Taaffejev kabinet, imamo uže danes prepričanje, da bodo prišli državno krmilo drugi močje v istem smislu in ne močje, ki plašč po vetru obračajo in danes obsojajo, kar so še včeraj visoko častili.“

„Gospod, mi se potapljam, reši nas!“ tako kriče na vse grlo zdaj naši **nemško-nacionalci** proseče stezajoč roke k Magjarom, zdaj so v sili in iz Ogrske pričakujejo pomoči. Vsak, kdor se je v poslednjih časih bavil le količkaj z avstrijsko politiko, vé, kako

so ustavoverci — ali kakor se zdaj nazivljajo nemško-nacionalci — ko se jim je dobro godilo, gledali porogljivo in zaničevalno na Magjare, saj bi bili tudi te radi spravili s sveta, da bi bili samo Nemci gospodovali. Zdaj pa se je tastran Litave obrnilo drugače, zdaj gospodujejo pri nas avtonomisti, grof Taaffe, a ne nemško-nacionalci. To jih peče in boli! Koliko so si uže prizadevali, da bi razdvojili avtonomistično stranko, kako so uže napenjali svoje moči, da bi vrgli Taaffejevo ministerstvo. V to svrhu rabila so jim najumazanejša sredstva! Kako so si obetali političnega kapitala iz Kuchelbada! Varali so se, ves njihov up je šel po vodi! Uvideli so, da jim samim nij možno podkopati zdanje vlade, ker uživa cesarjevo zaupanje in narodov spoštovanje, jeli so torej proseče ozirati se v Ogre in jih prositi pomoči, Andrassy naj pride na mesto Haymerla. A tudi tu se ne bodo uresničili njihovi upi. Le čujmo, kako jim odgovarja „Pester Lloyd“: „Če ustavoverna stranka nijma moči, da s svojimi sredstvi vrže Taaffejevo ministerstvo — drugi tega storiti ne bodo hoteli ni mogli in v tem oziru ni razložka ali Haymerle ali Andrassy vodi vnanjo politiko.“ S temi besedami je pač dosta jasno povedano, da Magjari, da ni grof Andrassy, nijso posebno zavzeti za politiko in taktiko ustavoverno. Težko da bi grof Andrassy hotel za ustavoverce kostanj pobirati iz žerjavičice, sicer pa vlada mej Andrassyjem in Taaffejem popolno osobno sporazumljenje, kajti zmenila sta se uže pri Taaffejevem nactopu in si odkrila svoje misli o avstrijskej politiki. Gotovo bi Taaffe ne bil prevzel vodstva, če bi bil pričakoval nasprotovanja od Andrassyja. Zastonj je torej ves jok in stok in vse prošnje za pomoč, sami so se obsodili ustavoverci. Poginili so in na njihovih razvalinah zidali bomo hram, v katerem bodo vsi avstrijski narodi dobivali jednake pravice, kjer se jim bodo delili blagonosni zakoni. Justitia regnorum fundamentum.

Končan je pot! Dr. **Herbst** vrnil se je nazaj s svojih potovanj, kjer je govoril na raznih krajih jeden in isti govor le malo premenjen. Kaki so bili ti njegovi govori? Neumevni za poslušalce, katere je imel dr. Herbst pred seboj. Morda pa si je mož mislil: govorimo tako, da nas nihče ne ume, potem bodo ploskali, saj je navadno, da človek ploska, kadar ne ume besedij govornikovih, češ, je uže tako modro govoril, da ga nijsem mogel umeti. Kajti misliti si ne moremo, da bi bili nemški kmetje toli neumni, da bi se dali rabiti kot nečuteče orodje nemško-nacionalcem. Sicer pa nam bode pokazala bodočnost. Kaj pa je dosegel starec Herbst s svojimi ščevalnimi govori proti nenemškim avstrijskim narodom, se ne more natanko določiti, gotovo pa je, da kdor seje zmajevе zobe, naj ne pričakuje dobre žetve.

bode kar sapo zaprla, ali pa razjezil se, stisnil svoj meh pod pazduho ter odšel.

Nekdaj je še celo gospodu župniku nij zamolčal, ko so hoteli malo pošaliti se z njim.

Vprašali so ga namreč pri izpraševanju za velikonočno izpoved: „Nu, ti Jurij Štefeto! Ali mi veš povedati če je uže kateri godec v nebesih?“

Jurij razvleče usta malo na smeh — tako je storil vselej, kadar je imel kako „pametno“ na jeziku, — drobno pogleda izpod kosmatih obrvij ter odgovori: „Ne vem, gospod župnik! Vender pa govoré in pravijo, da je nekedaj jeden bil napravil se tja gori, pa da je na poti obolel in da so mu poslali v nebesa po gospoda, ker je bilo na zemljo predaleč, pa da v nebesih nobenega gospoda dobiti nij bilo!“

Tako je imel Jurij za vsacega kako šibo namočeno, kdor se je hotel z njim šaliti.

Juriju se je v Lipovci vender le dobro godilo, da si je moral včas le gledati in poslušati, kako pa drugi pijó in se veselé. Nu, saj se mu je to tudi spodobilo. Kako mu je šlo pa takrat trdo, ko je moral še služiti po vasi!

Bil je namreč sin prve žene svojega očeta. In ker je mačeha hotela, da bode nje sin kedaj gospodar Štefetovej bajti, dejali so Štefetov oče Juriju kmalu potem, ko je nehal palec v usta vtikati: „Preljubi Jurček moj! Preveč nas je doma in nemamo vsi česa jesti. Zato pa pojdeš ti h Krojčevim pastirja služiti.“

Tako se je tudi zgodilo.

Mačeha je navezala culico in Jurček je šel h Krojčevim, taval, jokal in rotíl se poleti za nagajivo živino po hribskih pašnikih, po po zimi pa konjem repe rezal, iz žime zanjke pletel ter nastavljal kljunačem po hosti. Pozneje pa, ko je uže smel ob nedeljah v jednej vrsti s fanti iz cerkve gredé korakati, oddal se je za hlapca, služil lepe denarje in pil ob nedeljah popoldne sladko vino Štuparjevo.

Naj tudi povemo, kakšen fant da je bil Štefetov Jurij.

Tisti, ki ga dandenes še pomnijo, mnogo pripovedujejo o njem in tedanjem fantovanju po vasi. Povsod na kmetih je znana navada, da se fantje raznih vasij po noči radi pretepavajo mej seboj. Ta stara navada je bila tudi v Lipovci domača. Lipovskim fantom hodili

so najraje sosedje Goričanje nagajat. Se ve da so Lipovski mladi junaki skušali ob vsakej takej priliki ohraniti starodavno svojo čast, in predrzneže dobro pretresti. Mi sicer menimo, da je tudi Jurij branil to čast, vender pa moramo poročati, da hudobni jeziki nekoliko drugače govoré o njem.

Kadar se namreč spominajo starci svojega nekedanjega ponočevanja, govoré, da Štefetov Jurij še nikdar trdega nij čutil na svoji glavi, in da tudi nikedar nij pokazal Goričanom, kaj da se pravi vasovati pri Lipovških dekletih.

Če je bil kedaj na vasi pretep, in so drugi dan fantje menili se o zmagovitih svojih delih, jel jih je Jurij čudeč se povpraševati: „Kaj topli ste se? Kedaj pa? Kedo pa? S kom pa? Kje pa? — In jaz ničesar ne vem! Vrag me, da sem moral tako globoko zariti se v slamo, in tako zelo pod kožo zagledati se, da nijsem ničesa čul! Škoda, škoda! In zakaj nijsi skočil in poklical me, ti Jarnej sosedov! ki spiš na svilih tik našega hleva? To bi jim posvetili tem Goričanom, da bi vedeli, kedaj so bili v Lipovci na vasi.“

(Dalje prih.)

Še jeden! Tudi dr. Russ nij mogel molčati, tudi on je patetično vskliknil: **Nobene sprave!** On je dejal dalje svojim volilcem, da Nemci v Avstriji kažejo le svoje dostojanstvo in samočastje, če odrečejo vsak resen korak do sprave, dokler je to ministerstvo na krmilu! Nič sprave, dokler je zdanje ministerstvo na krmilu! Kako bedasto, da bi kdo mislil, da jim je kaj in kdaj do sprave. Saj vemo, da niso prej hoteli vedeti ustavoverci o nobeni spravi, ko so imeli vladarstvo, in gotovo je tudi, da bi pozneje ne hoteli vedeti, če bi prišlo drugo ministerstvo iz njihove srede. Čemu je torej še treba skušati z njimi sklepati mir? Sovražnik je slab, neče slišati o spravi, porabimo prilžnost, pogazima ga!

Vnanje države.

V Petrogradu se v prihodnih dneh snide posebna vojaška komisija pod predstvom generalnega adjutanta grofa Kotzebueja, da se posvetuje o nameravanih vojnih novotarijah. Te zadevajo: 1. Razdelitev armade evropske Rusije v štiri teritorialne armade; 2. slučajno predruženje vojnega ministerstva; 3. spojitve vojne pisarne z glavnim taboriščem in 4. izpeljava uže sklenene avgmentacije kavalerije.

Povodom **egiptovske** krize prinašajo angleške „Times“ zanimljiv članek o rešenji orientalnega vprašanja iz peresa svojega korespondenta, ki baje dobro pozna vztočne razmere iz večletnih opazovanj. „Times“ piše: „Avstrija naj hrepeni po pridobitvi Prevese in Salonikov in dobila bode ti pristanišče kakor tudi Epir in Macedonijo. Če sta edenkrat ti dve provinciji v posesti Avstrije, prišla bode neizogibno Grška pod avstrijsko kontrolo in jedina chanca helenske pasme, da se kdaj združi, obstoji v tem, da pripozna avstrijsko vrhovno oblastvo. Avstrija ima v vzhodnjem Srednjem morji večje interese kakor katera si bodi druga vlast, izimši Anglijo. Če pride edenkrat osoda nad Carigrad, bile bi potrebne posledice tega dogodka prvič neodvisnost Grške od Avstrije in drugič bi Avstrija mirno okupirala vse severne obale Egejskega morja. Gledé Egipta je le jedina rešitev vprašanja mogoča, namreč popolna pridobitev Egipta za Anglijo, oziroma praktična neodvisnost Egipta in popolno izgnanje turškega elementa od tam“. Potem končajo „Times“ s prepričanjem, da je le Angleška poklicana, polastiti se Egipta. — Mi se ne mislimo spuščati v natančno analizo nazorov in politike tega korespondenta, a čudno se nam zdi, da se nikjer ne omenja Italija in Francija, ki sta vendar tudi interesirani v Egiptu. Mi ne verjamemo, da bi se egiptovsko vprašanje moglo rešiti brez teh dveh držav. Kar se avstrijske pridobitve tiče, tudi popolnem ne verjamemo daleč sezajočim očem tega politika. In Rusija? Ona bode pač gledala, da si pridobi Carigrad in svobodno gibanje po morji. Počakajmo, kaj nam bode pokazala bodočnost!

Dopisi.

Iz Gradca 30. septembra. [Izv. dopis.] (Deželni zbor.) V 8. seji deželnega zbora dné 28. septembra so slovenski poslanci po g. Kukovci interpelirali vlado, kako meni ostreje postopati zoper cigane, da ne bodo soseben obogerskeji meji našega ljudstva toliko nadlegovali. Interpelacijo so razen gosp. Šnideršiča vsi poslanci podpisali.

Dovoli se dalje, da se podobčina Dobrič od srenje sv. Martina na Paki in podobčina Št. Andrej nad Polzelo od srednje sv. Egida loči in da se podobčini Dobrič in Št. Andrej v novo politično srenjo združita pod imenom „Št. Andrej nad Polzelo“. Iz daljih sporočil gospodov Bärnfeinda in Remschmidta se je razvidelo, da ima celjsko mesto 1881. leta 46.350 gold. stroškov, dohodkov pa samo 27.049 gold; tedaj znaša primanjkljaj 19.301 gold. Zato so očetje celjskega mesta prosili, naj se jim dovoli, da smejo znanprej od vsakega psa 4 gl. davka na leto pobirati, po 2 odstotka od naj-

movine stanovanšč do leta 1889. zahtevati in pa domovinsko pravico v znesku do 200 gl. oddajati. Slovenski poslanci se tem zahtevam nijso hoteli protiviti, dasiravno so se jim napeete zdele, ker se nečejo v notranje zadeve celjskega mesta vtikati. Kadar bo Celjanom preveč, se bodo uže sami oglasili. Vsakako pa nam se gospodarstvo srenjskega zastopa čudno zdi, da ima tolik primanjkljaj. Brž ko ne, bi se moralo ogibati nepotrebnih stroškov. V 9. seji 30. septembra se je predlagala nova postava, po katereji se ima oskrbljevanje in poraba premoženja okrajnih zastopov, srenj, krajnih šolskih svetov in drugih javnih zadrug nadzorovati; predlagalo se je tudi, da se ima za dve leti postaviti uradnik, ki ima srenjske predstojnike o računih poučevati in njihove račune pregledovati. Ta dobode na leto 1200 gl., 3 gl. dnine in odškodnino za vožnje. Izmej Slovencev je g. Žolgar v daljšem govoru našteval vse neprilike, katere so s to postavo in z nastavljanjem nepotrebnega in dragega uradnika združene. Pred vsem je nemogoče takemu uradniku in nadzorniku vse srenje v enem letu obiskovati, njihove račune pregledovati in župane poučevati, kajti na Štajarskem je bilo 1871. leta 1537 srenj, katerih število pa se je od tega časa še pomnožilo po razdelitvi večih srenj. Pa tudi dosledno to nij, da bi imeli samo nižji samoupravni uradi take nadzornike, viši pa bi bili brez njih, in ti gospodarijo vendar z veliko večjim javnim premoženjem. Posebno postavo o nadzorovanji občinskih in okrajnih računov predlagati nij potrebno, ker uže postava za občine in okrajne zastope to določa, kar je treba po pouku na administrativnem potu le izpeljati, ne pa srenjam in okrajnim zastopom pravice krajsati in po novih postavah nove nepotrebne nadležnosti pripravljati. Tudi g. Kukovec je dokazal, kako globoko bi nova postava v pravice srenjskega zastopa segala in vse odločbi deželnega odbora prepuščala. G. Šnideršič je z veseljem pozdravljaj to postavo, vsled katere se bodo srenjski računi uredili, posebni uradnik kot nadzornik srenjskih računov pa tudi njemu nij po volji, zlasti zato ne, ker bi po njem veljala okrajnih zastopov škoda trpela.

Ko se je glasovalo, so Slovenci, razen g. Šnideršiča, s konservativno stranko zoper postavu glasovali; zoper novega nadzornika je tudi g. Šnideršič z drugimi Slovenci in konservativci glasoval; liberalci pa so v svojej večini sprejeli 1. postavo, 2. da se nastavi novi uradnik za dve leti in 3. da ima deželni odbor poučni načrt o tej zadevi sestaviti in razglasiti.

Domače stvari.

— (Spomenik Valentinu Mandelcu.) „Ljubljanski Zvon“ od 1. t. m. piše: Dovršen je spomenik, katerega je oskrbelo „Slovensko dramatično društvo“ Valentinu Mandelcu. Po krasnem načrtu domačega umetnika, g. slikarja Janeza Wolfa v Ljubljani, izdelal ga je te dni iz sežanskega kamena g. V. Čamernik, ki 6. t. m. odide z njim v hrvatski Karlovec, da ga postavi na ondotnjem pokopališču. Ves spomenik ima visočine 2.61 m. ter v premeru spodaj 0.80 m., zgoraj 0.43 m. Na stojalu, iz treh kosov zloženem in 1.65 m. visokem, vzdiga se okrogel, zgoraj odlomljen in 0.94 m. visok steber, ki ima ta napis: „Slovenski pisatelj Valentin Mandelc, porojen v Kranju 16. februvarja 1837., umrl kr. gimn. profesor v Karlovcu 12. maja 1872. leta. — Postavil hvaležni narod

slovenski.“ Spomenik bode 4. in 5. oktobra v delavnici g. V. Čamernika razstavljen in ljubljanski rodoljubi si ga ondu lahko ogledajo.

— (Ljubljanskega Zvona) zvezek 10. ima naslednjo vsebino: X: Jurčiču v spomin, pesen. — Josip Jurčič in Janko Kersnik: Rokovnjači, historičen roman (Dalje). — Anton Koder: Drobne povesti. — J. Jesenko: Zemeljski potresi (Dalje). — Iv. Šubic: Na meseci. — Vojteh Ullrich: Pesni. — Krilan: Ljubica, pesen. — Dr. J. Mencinger: Mešana gospoda (Dalje). — J. Žvab: Ivan Ž. V. Popovič (Dalje). — Fr. Levstik: Zgodovina slovenskega slovstva (Dalje). — Slovenski glasnik.

— (Koncert vojaške godbe) v ljubljanskej čitalnični restavraciji je bil v nedeljo zvečer prav dobro obiskan. Godba je izborno svirala tudi več komadov sestavljenih po slovanskih napevih, kateri so občinstvu posebno ugajali.

— (Poštni urad) na kolodvoru južne železnice mora po ukazu trgovskega ministerstva takoj prestati. Kranjska trgovska in obrtna zbornica in zlasti ljubljanski trgovci so v posebnih prošnjah potezali se, da bi na korist prometa ostal poštni urad na železnici, kakor je videti, so se zastonj trudili.

— (Premeščenje profesorjev.) Gospod profesor Josip Ivančič, naš rojak iz Selic na Tolminskem, je premeščen s pazinskega na goriški gimnazij. Na goriški gimnazij pa pride še drug gospod profesor, ki je nevēšč slovenskemu jeziku, nekov Nussbaumer iz Opavije. — Gospod Lovro Urbančič, ki je pred leti služboval tudi na ljubljanskem gimnaziju, imenovan je profesorjem za goriško realko. — Na ljubljanski gimnazij je prišel za suplenta gospod Pucsko, ki nij zmožen slovenskega jezika.

— (Drd. Fr. Kos,) iz Selc na Gorenjskem, profesor zgodovine, gre za suplenta na goriški gimnazij.

— („Soča“) od 1. t. m. je bila konfiscirana zaradi nekega dopisa iz Celja. Izšel je drugi natis.

— (Na pazinskem gimnaziju) bode odslej po ukazu ministra za uk hrvatski jezik za Hrvate, italijanski pa za Italijane obligaten.

— (Grozdba iz Italije) ne bodo smeli uvažati v Avstrijo, ker v Italiji gospodari trtna uš. Da bi se ne zanesla k nam ta bolezen, se je uvažanje laškega grozdja prepovedalo.

— (Nesrečnež,) katerega je povozil v 27. dan m. m. brzovlak pod Žalostno goro, Matej Smolč iz Presarjev, je umrl za ranami.

— (Učiteljska služba) je izpraznjena na jednorazrednej ljudskeji šoli v Kranjskeji gori s 450 gl. letne plače. Prošnje je vložiti do 15. oktobra 1881 pri okrajnem šolskem svetu v Radovljici.

— (Iz Semiča) se nam 1. dan t. m. piše: Gospod vodja Rihard Dolenec pride vtorek 4. t. m. v Semič, kjer bode v sredo vinograde ogledoval, v četrtek in petek pa zjutraj in popoldne javno o trtoreji in kletarstvu predaval. V soboto pojde gospod Dolenec z istim namenom v Črnomelj in v Metliko.

— (Jesenska čuda.) Zrele črešnje je videti na mladem drevesci pri posestniku Josipu Periču v Biljah pri Gorici. Na vrtu tammošnje kmetijske šole pa prav lepo cvetē mlada hruška. In nas zebe, kakor o sv. Martinu.

— (Samomor.) Iz Gorice se nam poroča: V sredo opoldne vrgel se je z goriškega „novega mostu“ v prepad Andrej Ma-

rušič, krčmar iz Solkana, ker je padel na ka-
menje razbil si je glavo in takoj je bil mrtev.
Baje, da so ga družbinske razmere tako daleč
prignale.

— („Gospodarskega lista“), gla-
sila c. kr. kmetijskega društva v Gorici od
10. septembra prinaša naslednji jako zanimljiv
sodržaj: Povše: Vinogradci skrbite za snažno
posodo. — Povše: Kako sodi slavn prof. dr.
Rössler o vpeljavi ameriških trt. — Povše:
Poziv do vinorejskih društev. — Povše: Na-
šim živinorejcem v resni prevdarek. — Bolé:
Pravilna sviloreja. Gospodarski list velja za
pol leta 60 novčičev, za vse leto 1 gl. 20 novč.
Založnik mu je c. kr. kmetijsko društvo v Go-
rici, odgovorni urednik pa Anton Klobučar.
List je vsega priporočila vreden.

* — (Papir za listine.) Navadni papir,
ki ga izdelujejo velike fabrike, je jako lep za
oko, a trden, trpežen nij. Ker svet, ki dan-
denes strašansko veliko papirja potrebuje, hoče
imeti papir jako po ceni, prisiljene so tovarne,
da delajo — slabo blago, in zanj mesto cunj
jemljo les. Celó iz samega, čistega lesa uže
delajo papir! Za vsakdanjo rabo naposled tudi
zadostuje tak bolj ali menj lep pa slab papir.
Za važna pisma, za listine ali dokumente, na
pr. za spričevala, pogodbe itd., treba je pa
trdnega papirja, ki se ne zlomi ni ogoli; na
ceno papirja pri takih prilikah nihče ne gleda;
ali velja pola 1 krajcar ali pa dva, to je vse
jedno. Tak papir za listine, ki je prepran
z živalskim limom, delati samo dve tovarni v
Evropi. Jedna teh tovarn je na Francoskem,
druga — v Radečah na Dolenjskem.
Lastnik tega domačega ustava je znani slo-
venski rodoljub g. Valentin Krisper, ki
izvrstno svoje blago prodaje daleko po svetu
gori v severno Nemčijo in celo v Škandinavijo.
Ker uže tujci ceniti znajo dobroto tega našega
domačega izdelka, torej se pač spodobi, da
opozarjamo nanj tudi rojake. Naročiti je ta
papir naravnost iz g. Valentin Krisperjeve pa-
pirnice v Radečah pri Zidanem mostu;
na prodaj je pa tudi v Ljubljani pri g. Ant.
Krisperji. Pol novega risa tega listinskega
papirja (dokumentenpapier) I. vrste (prima) velja
10 gld., pol novega risa II. vrste (secunda) velja

7 gld. 50 kr. Listinski papir I. vrste dobiva
se pa tudi v manjših zavitkih po 2 gld. 50 kr.
in 1 gld. 30 kr. Upamo, da bodo gospodje
notarji, advokatje in sploh vsi, ki potrebujejo
tak poseben papir, pridno segali po njem.

Razne vesti.

* (Sveta legija.) Do 300 mladih rus-
kih plemičev se je združilo pod imenom „sveta
legija“ v društvo proti nihilističnim nameram,
v obrambo carjevega života. To društvo ima
na razpolaganje dosta novcev, organizovano je
isto tako izvrstno kakor prevratna stranka
nihilistična. Članovi te legije imajo velik vpliv
na carjevem dvoru, skoro večjega kot ga ima
tajna policija.

* (Čuden atheist.) Pred kratkim zbo-
rovali so v Parizu atheisti. Mej mnogimi go-
vorniki stopil je tudi S. na govorniški oder
in dejal: Someščanje! Bogu bodi hvala, jaz se
imenujem atheistom!

* (Natančna delitev.) V Lodzi za-
pustil je oče v oporoki svojima sinovoma le-
seno hišo in lesen skedenj. Po smrti očetovej
sta dolgo premišljevala sinova, kako bi bilo
možno razdeliti zapuščino v dva dela, da bi
nobeden ne trpel ni škode ni ne imel koristi.
Naposled zjedini se se njiju misli in ukrenila
sta, da hišo in skedenj natanko na sredi —
prežagata. Rečeno — storjeno! Žaga je dobro
izvršila ukrep, a dediča sta uvidela, da to de-
janje nij bilo prav pametno, kajti odsekana
dela sta bila premajhena za rabo. A pomišljala
si nijsta dolgo, — oba sta dodelala k svojemu
delu še kos in dobro je bilo. Človek si mora
pomagati umeti.

Šolsko naznanilo.

Na 3. razrednej meščanskej šoli v Krškem začne
se novo šolsko leto

dné 17. oktobra.

Natančneje o namenu in uredbi šole ter o spre-
jemu in podpori učencev se zvé pri šolskem vodstvu.
V Krškem, dné 1. oktobra 1881.

J. Lapajne,
šolski ravnatelj.

Pri
KAROLU TILU,
pod Trančo št. 2.
Velika izbirka (531—9)
vseh šolskih, pisnih, risalnih po-
trebščin in pisarničnih del.

Bergerjevo medicinično mjilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah
s sijajnim uspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper
prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog.
— Bergerjevo mjilo iz smole ima 40% koncent. smole iz lesa
ter se stvarno od vsega družega mjila iz smole, ki se v trgovini nahaja,
razlikuje. — Da se prekanjenju izogne, zahteve naj se odločno Ber-
gerjevo mjilo iz smole ter naj se pazi na znano varstveno marko.

Kot milejše mjilo od smole za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot neprešežno kosmetično
mjilo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-mjilo od smole

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo
ima lekar G. HELL v OPAVI.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:
V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer
in J. pl. Trnkoczy. V Kočevju J. Braune. V Krškem J. Bome-
ker. V Idriji J. Wario. V Kranju K. Šavnik. V Litiji Jos.
Beneš. V Novem mestu D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek.
V Vipavi A. Konečny. (22—18)

Hiša

se proda v Podnartu na Gorenjskem. Poleg hiše
je hlev, založišče, pokrito s ploščami, in jedno oralo
vrta. Hiša ima šest sob in dve kleti. Kupec naj se
oglasi pri
(563—1)

Janezu Fistru,

posestniku v Podnartu na Gorenjskem.

Št. 12.898.

(556—2)

Razglas.

V smislu tukajšnjih mestnih pravil se

- a) račun mestne blagajnice za leto 1880 in
- b) računi sedem zakladov, ki jih mesto oskr-
buje za leto 1881

1. do 15. oktobra 1881

v magistratnej ekspeditnej pisarni razpo-
ložé, da jih vsak meščan lahko pregleda
in svoje opazke po zapisniku odda.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 27. septembra 1881.

Župan: Laschan.

t.Š 8803.

(555—2)

Razglas.

Srenjski zbor mesta Ljubljane je v svojej
seji dné 3. junija t. l. dozdani davek od psov
letnih 2 gld. od 1. januarja 1882 naprej na
4 gld. na leto zvikišal.

To se v splošno vednost razglasi s pri-
stavkom, da se bode zvikišani davek od 1. ja-
nuarja 1882 naprej od vsacega psa v okrožji
ljublanskega mesta, izvzemši samo tiste pse,
ki so za varstvo samotnih posestev neobhodno
potrebni, pobiral, da se bodo pa lastniki psov,
ki bi skušali se plačilu davka odtegniti, ki bi
pse zakrivali ali pa ponarejene in neveljavne
marke rabili, za vsak slučaj posebej s plačilom
letnega davka in še posebej v denarji z 2 gld.
za vsacega psa kaznovali.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 26. septembra 1881.

Župan: Laschan.

Za

jesensko in zimsko saisono!

Jesenska oblačila	od gld. 14 do 35
Navlečnike	„ „ 12 „ 28
Zimske suknje	„ „ 14 „ 45
Menčikov-suknje	„ „ 14 „ 28
Suknje od bukovice	„ „ 8 „ 15
Obleko za dečke	„ „ 5 „ 15
Hlače	„ „ 5 „ 12
Salonsko obleko	„ „ 28 „ 32

prodaje (550—4)

EMERIK GRULA,
v Ljubljani, Gledališka ulica št. 5.

Slovensko-nemške

nove železniške vozne liste

po svojem pravilnem obrazci za tisk, potem

kouverte s firmo

za 1000 komadov od gld. 2.40 naprej priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

V najem se dá popolnem opravljena

kavarna z restavracijo

v sredi trga Postojna od 1. decembra 1881 počenši, kakor na-
jemnik želi, na tri ali pet let. Zraven kavarniških prostorov dobi
najemnik v porabo dve sobi za stanovanje, drvarnico in magacin pod
streho. — Natančneje se zvé pri gospodu

Alojziji Deklevi
v Ljubljani.

(557—3)